

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Trafikplats Sikeå

Robertsfors kommun, Västerbottens län

Vägplan, 2020-11-10

Uppdragsnummer: 158657

Trafikverket

Postadress: Box 809, 971 25 Luleå

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse, Trafikplats Sikeå

Författare: Sweco

Dokumentdatum: 2020-11-10

Ärendenummer: TRV 2020/55273

Uppdragsnummer: 158657

Version: 1.0

Kontaktperson: Gunilla Björklund, Trafikverket

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Samrådsrets	4
3	Samråd	4
3.1.	Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	4
3.1.1.	Samråd med Regionala kollektivtrafikmyndigheten	4
3.1.2.	Samråd med berörd länsstyrelse	5
3.1.3.	Samråd med berörd kommun	5
3.1.4.	Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	5
3.2.	Samråd vid utformning av planförslaget	7
3.2.1.	Samråd med berörd länsstyrelse	7
3.2.2.	Samråd med Regionala kollektivtrafikmyndigheten	8
3.2.3.	Samråd med berörd kommun	9
3.2.4.	Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda	9
3.2.5.	Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	9

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

1 Sammanfattning

Denna samrådsredogörelse omfattar vägplan för Trafikplats Sikeå, Robertsfors kommun i Västerbottens län. Trafikverket planerar att bygga en trafikplats i korsningen mellan E4 och väg 651/667 i Sikeå eftersom den befintliga korsningen har bristande trafiksäkerhet.

Ett samrådsunderlag har tagits fram och samråd har skett under perioden 2020-05-18 – 2020-06-08 med enskilda, organisationer och myndigheter som är särskilt berörda, länsstyrelsen i Västerbottens län samt Robertsfors kommun.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har 2020-08-31 beslutat, enligt 15 § första stycket väglagen, att de åtgärder som ingår i projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Ytterligare samråd vid utformning av planförslaget har skett och kommer fortsättningsvis att ske i skede samrådshandling.

Alla inkomna synpunkter, protokoll etc. rörande vägplanen finns diarieförda hos Trafikverket på ärendenummer TRV 2020/55273.

2 Samrådsrets

Under skede samrådsunderlag har samråd skett med fastighetsägare och rättighetsinnehavare som kan antas bli särskilt berörda, länsstyrelsen i Västerbottens län, Robertsfors kommun, Fortifikationsverket, Försvarsmakten, Gran sameby, Malå sameby, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Jägareförbundet Norr, Kollektivtrafikmyndigheten i Västerbottens län, Länstrafiken i Västerbotten AB, Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Riksantikvarieämbetet, Robertsfors Naturskyddsförening, Robertsfors skoterklubb, Skanova AB, Skellefteå Kraft AB, Skogsstyrelsen, Sveriges Åkeriföretag, Tele2 Sverige AB, Umeå Energi, Vattenfall AB och Västerbottens Ornitologiska förening.

3 Samråd

3.1. Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

3.1.1. Samråd med Regionala kollektivtrafikmyndigheten

Ett samrådsmöte har hållits med Region Västerbotten, Länstrafiken Västerbotten samt Robertsfors kommun 2020-05-29. På mötet presenterades Trafikverkets planer för korsningen och att utredning och utformning pågår. Syftet med mötet var att tidigt inhämta synpunkter från de sammankallade. Under mötet framfördes att befintlig pendlarparkering uppfyller en viktig funktion för de resande i området Sikeå-Robertsfors. Den framtida Norrbotniabanan lyftes också som en aspekt. En annan synpunkt var vikten av att utforma trafikplatsen så att den kan möta upp ett framtida förändrat resmönster till följd av att tågtrafik tillkommit som ett färdalternativ. Kommunen lyfte även att det är viktigt att samråd sker med berörda verksamhetsutövare i närområdet. Samtliga deltagare var positiva till den tidiga dialogen kring trafikplatsen.

Trafikverkets svar

Trafikverket tycker att det är positivt med tidigt samråd med berörda aktörer och kommer att fortsätta dialogen löpande under projektets gång. Trafikverket noterar synpunkterna och tar med sig dessa vid fortsatt utformning av trafikplatsen.

3.1.2. Samråd med berörd länsstyrelse

Utskick har gjorts till Länsstyrelsen Västerbotten i samband med samråd kring samrådsunderlaget. Inga synpunkter har inkommit under denna samrådsperiod.

3.1.3. Samråd med berörd kommun

Samrådsmöte har ägt rum 2020-05-29, se ovan under rubrik 3.1.1.

3.1.4. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Under skede samrådsunderlag har berörda haft möjlighet att lämna synpunkter på samrådsunderlaget under perioden 2020-05-18 – 2020-06-08. Inkomna synpunkter samt Trafikverkets svar på dessa presenteras nedan.

Synpunkter på utformningsalternativen "trafikplats ruter" och "trafikplats klöver"

De inkomna synpunkterna varierar gällande vilken utformning som föredras av alternativen ruter och klöver som presenterades i samrådsunderlaget. En del menar på att alternativ ruter anses vara bäst på östra sidan av E4 i närheten till bostadsbebyggelsen i kombination med alternativ klöver på västra sidan av E4 vid industriområdet. Motiven till dessa synpunkter är att alternativ ruter på västra sidan anses medföra en bättre lösning med hänsyn till sikt, buller, utsläpp och intrång, samt att trafikflödet gällande inbromsning och acceleration blir mjukare jämfört med klöver. Klöveralternativets accelerationssträcka öster om E4 med riktning mot Skellefteå blir kort och snäv vilket vintertid kan detta innebära problem med halka.

Andra inkomna synpunkter menar på att alternativ klöver är att föredra då denna utformning anses medföra ett mindre ingrepp i området och landskapsbilden.

När det gäller den västra sidan om E4 vid industriområdet är det ingen som direkt förespråkar alternativ ruter. De synpunkter som inkommit gällande västra sidans utformning förespråkar alternativ klöver, då detta anses vara den bästa lösningen med hänsyn till industriområdets behov. Företagen på industriområdet har i dagsläget två anslutningar till väg 651 där en anslutning används som infart och den andra som utfart. Det förekommer transporter och leveranser med tung trafik och vändmöjligheter saknas inne på industriområdet. För att verksamheterna fortsättningsvis ska kunna bedrivas krävs dubbla anslutningar till industriområdet och detta uppfylls bäst med klöveralternativet.

Önskemål har inkommit om att antingen behålla nuvarande nivå på E4, alternativt sänka E4, istället för att anlägga en stor konstruktion som kraftigt påverkar landskapsbilden.

Trafikverkets svar

Trafikverket tackar för de inkomna synpunkterna och kommer att ha dessa i åtanke med fortsatt utformning av trafikplatsen. Utformningen av trafikplatsen kommer även att beakta tekniska aspekter såsom grundvatten, avledning av ytvatten, påverkan på markavvattningsföretag, markintrång samt landskapsbild. Trafikverket utreder nu hur dessa parametrar påverkar utformningen av trafikplatsen.

Övriga synpunkter gällande utformning

En trafikplats uppmontrar till bilkörning trots att biltrafiken av hälso- och miljöskäl bör minskas. Varför inte anlägga trafikljus istället och satsa mer på hållbara alternativ med gång- och cykelbana för oskyddade trafikanter?

Det finns även önskemål om fortsättningsvis anpassad hastighet på, och i anslutning till, trafikplatsen som är lämpligt vid passerandet av en by.

Vidare har synpunkt inkommit om att behålla "Tövalite", med en placering synlig från E4, då denna anses vara en symbol och ett landmärke för Sikeå.

Trafikverkets svar

Trafikverket ansvarar över de statliga vägarna i Sverige och arbetar med att förbättra dessa för att bland annat höja trafiksäkerheten och framkomligheten. E4:an tillhör kategorin funktionellt prioriterat vägnät och är utpekad som en nationellt och internationellt viktig väg. Korsningen i Sikeå har identifierats som olycksdrabbad och Trafikverket har därför påbörjat arbetet med denna vägplan för att åtgärda detta. Att anlägga trafikljus längs med en europaväg är ingenting som Trafikverket anser som lämpligt med hänsyn till trafiksäkerheten och framkomligheten för både människor och transporter. Enligt utförd trafikutredning har det konstaterats att en planskild korsning är den lämpligaste åtgärden, varför Trafikverket nu avser att anlägga en trafikplats i Sikeå. Trafikplatsen kommer att medföra en planskild passage för oskyddade trafikanter i form av en gång- och cykelväg, antingen över eller under E4.

Vid utformningen av trafikplatsen kommer E4 att utformas för en referenshastighet på 110 km/h. Anslutande vägar mot trafikplatsen (väg 651/657) utformas för hastighet 60 km/h mellan cirkulationerna. Cirkulationerna utformas för hastighet 30 km/h, då oskyddade trafikanter kommer att passera anslutningar.

Trafikverket kommer att se över möjligheten med bevarandet och synliggörandet av Tövalite vid fortsatt utformning av trafikplatsen.

Synpunkt om enskild väg

En önskan om stängning av befintlig direktutfart till E4 söder om korsningen i Sikeå har inkommit. Önskar en ny enskild väg som ansluter till väg 651 istället.

Trafikverkets svar

Trafikverket tackar för synpunkten. Utfarten har hanterats tidigare vid ombyggnation av E4 till mötesfri 2+1-väg, på sträckan söder om korsningen i Sikeå. Trafikverket ska undersöka hur en eventuell stängning av denna utfart formellt sett kan hanteras då den geografiskt sett ligger utanför denna vägplan.

Synpunkter från ledningsägare

Telia Sverige Net Fastigheter AB och Skanova har inkommit med synpunkter om att de har anläggningar och ledningar i området som kan komma att påverkas av de planerade åtgärderna. De poängterar även att andra ledningsägare kan ha ledningar i området och därmed vara berörda. Trafikplats Sikeå har inte hanterats vid ledningssamordningen i samband med vägplanen för Sikeå-Gumboda.

Trafikverkets svar

Trafikverket tackar för synpunkten och tar med sig informationen i den fortsatta projekteringen. Ledningssamordning för bygghandling E4, delen Sikeå-Gumboda, pågår och ska samordnas med vägplanen för Trafikplats Sikeå. Ledningsägare kommer att kontaktas av Trafikverket när utformningen av trafikplatsen och hur stort område som påverkas är klarlagt.

3.2. Samråd vid utformning av planförslaget

3.2.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Länsstyrelsen i Västerbottens län har 2020-08-31 beslutat, enligt 15 § första stycket väglagen, att de åtgärder som ingår i projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att Trafikverket planerar att bygga en planskild korsning i Sikeå. De informerar om att en detaljplan och två byggnadsplaner berörs av projektet. Då väg inte får byggas i strid mot gällande planer kan planerna, beroende på trafikplatsens utformning, behöva upphävas eller ändras i de delar som berörs.

Projektet innebär att ny mark, främst i form av jordbruksmark, oavsett utformning kommer att tas i anspråk för byggandet. Länsstyrelsen noterar att den alternativa utformningen Ruter berör mer jordbruksmark än alternativet Klöver.

Den berörda jordbruksmarken är blocklagd, aktivt brukad och ingår i ett större sammanhängande jordbruksarksområde. Uppskattningsvis berörs ca 2 ha jordbruksmark direkt genom ianspråktagandet eller genom att marken i och med projektet blir obrukbar som jordbruksmark. Ytterligare ca 4 ha jordbruksmark får försämrade brukningsmöjligheter, men blir fortsatt möjliga att bruka. Projektet riskerar även att påverka landskapsbilden och upplevelsen av den månghundraåriga jordbruksbygden. I sin motivering konstaterar därför länsstyrelsen att påverkan på jordbruksmarken blir betydande. Frågan om ekologisk kompensation behöver utredas vidare. Påtaglig skada på riksintressen eller påverkan på natur- och kulturmiljön i övrigt bedöms inte vara betydande.

Då alternativa utformningar redovisas i handlingarna konstaterar länsstyrelsen att alternativen medför olika miljöpåverkan. Det kan inte utslutas att projektets påverkan på grund- och ytvatten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan och därför behöver detta utredas vidare i kommande arbetet med miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Trafikplatsens påverkan på vattenmiljön behöver framgå tydligare. En beskrivning av berörda vattendrag (inklusive bilder på vattendragen) samt information om vilka åtgärder som planeras i och i anslutning till vattendragen ska framgå. Likaså hur vattendragen och närområdet kan komma att påverkas av planen och vilka åtgärder som planeras för att minimera påverkan. Trafikverkets bedömning av hur stort influensområdet för en eventuell grundvattensänkning förväntas bli bör framgå. Kan sjön Noret bli påverkad?

Länsstyrelsen påpekar också vikten av att trafikplatsens utformning blir mycket viktig i det fortsatta arbetet, speciellt ur landskapsbild- och kulturmiljösynpunkt. En trafikplats som dominerar landskapet på både långt och nära håll riskerar att förta upplevelsen av och förståelsen för den månghundraåriga jordbruksbygden som Sikeå ingår i.

Då skisser över trafikplatserna som redovisas i samrådshandlingen endast utgör exempel på utformningar är det svårt att avgöra hur stor påverkan den slutliga trafikplatsen kommer att innebära för kulturlandskapet. Detta behöver bedömas och redovisas i kommande MKB.

Trafikverkets svar

Trafikverket tar hänsyn till och beaktar det inkomna yttrandet från länsstyrelsen i det fortsatta arbetet med vägplanen.

Ett flertal av de olika alternativa utformningarnas konsekvenser har analyserats. Sammantaget bedöms att alternativerna där korsande väg går under E4 medför fler negativa konsekvenser i form av grundvattensänkningar, dagvattenproblematik och större begränsningar av vägutformningen vilket i sin tur kan medföra stora kostnader och tidsförskjutningar. Jämfört med utformningen Klöver medför utformningen Ruter mindre intrång i jordbruksmarken och ger en bättre utformning av vägen samt bättre dagvattenhantering.

Efter jämförelsen av alternativens konsekvenser samt avvägning av projektmålen beslutade Trafikverket 2020-11-03 att gå vidare med alternativet där trafikplatsen går över E4 och utformas som en ruter.

Trafikverket strävar efter att minimera intrånget i jordbruksmark. I det fortsatta arbetet kommer trafikplatsen att utformas med stor gestaltningsmässig omsorg. Fortsatt utredning på grund- och ytvatten kommer att göras. Hänsyn kommer tas till kulturmiljön i området.

Trafikverket har i samråd med länsstyrelsen kommit fram till att ytterligare åtgärder, förutom planerad naturvärdesinventering, inte behöver vidtas kopplat till länsstyrelsens synpunkter om ekologisk kompensation. I det kommande arbetet med MKB kommer odlingsmarken att beskrivas specifikt, likaså vilka eventuella kompensationsåtgärder som kan komma att bli aktuella.

3.2.2. Samråd med Regionala kollektivtrafikmyndigheten

Ytterligare ett samrådsmöte har hållits med Region Västerbotten, Länsstrafiken Västerbotten samt Robertsfors kommun 2020-09-23. På mötet gick Trafikverket igenom hur projektet har fortskridit sedan det senaste samrådsmötet enligt följande.

Trafikverket har beslutat att trafikplatsen ska gå över E4 istället för under E4, främst på grund av förekomst av ytligt grundvatten och dagvattenproblematik. Trafikverket ser att påverkan på befintliga markavvattningsföretag blir stor. Även andra större risker kopplat till kostnads- och tidsaspekter följer av alternativ under E4.

Trafikverket informerade att man därför gått vidare med att utreda huruvida trafikplatsen ska utformas som Klöver eller Ruter över E4. Mer detaljerade förslag på utformning av respektive alternativ presenterades därefter.

Gång- och cykelbana, placering av busshållplatser, pendlarparkeringen/bytespunkt, anslutningar till industriområdet och minimering av ianspråktagen jordbruksmark lyfts fram som viktiga aspekter att ta hänsyn till i utformningen av trafikplatsen, oavsett val av alternativ.

Länstrafiken poängterar att en bussignal är extra viktig vid alternativ Ruter då busshållplatsen placeras på påfartsrampen och busschaufförer inte ser hållplatsen från E4. Region Västerbotten bedömer att en signal är nödvändig först när hållplatserna på ramperna tas i bruk. Så länge bytespunkten finns bör all busstrafik nyttja den.

Vad gäller placering av bytespunkt/pendlarparkering ser Länsstrafiken och Region Västerbotten att båda sidor av väg 651 fungerar. Robertsfors kommun förordar att Trafikverket tar kommunens mark i anspråk vid placering av bytespunkten/pendlarparkeringen för att minska intrånget i jordbruksmark.

Trafikverket informerar om att en del enskilda direktanslutningar till E4 kommer att behöva stängas i och med mittseparering på E4. Trafikverket föreslår placering av nya enskilda vägar i vägplanen, men dessa kommer att hanteras i en separat process (lantmäteriförrättning) hos Lantmäteriet.

Kommunen ser ett stort värde av att Tövalite (logen) får fortsatt funktion vid bytespunkten/pendlarparkeringen.

Såväl Region Västerbotten som Länstrafiken förordar alternativ Ruter då detta alternativ bedöms vara bäst för kollektivtrafikens funktion samt för de oskyddade trafikanterna.

Trafikverkets svar

Trafikverket noterar synpunkterna och tar med sig dessa vid fortsatt utformning av trafikplatsen.

Trafikverket beslutade 2020-11-03 att gå vidare med alternativet där trafikplatsen går över E4 och utformas som en ruter.

Intrång i jordbruksmark kommer att minimeras så långt det är möjligt. Gång- och cykelbanan anläggs förslagsvis på norra sidan av väg 651/677. Busshållplatser förbereds på ramperna och placeras på norra sidan av bron. Befintlig busshållplats och pendlarparkering föreslås placeras på kommunens mark på den södra sidan av väg 651. Anslutningen kan kombineras med ny anslutning till industriområdet och möjliggör även för eventuell exploatering på den kommunala marken. Gångpassage ordnas över väg 651 mellan gång- och cykelbanan och busshållplats.

I det fortsatta arbetet kommer trafikplatsen att utformas med stor gestaltningsmässig omsorg. En ny placering av Tövalite kommer att föreslås, troligtvis intill ny busshållplats och pendlarparkering.

3.2.3. Samråd med berörd kommun

Samrådsmöte har ägt rum 2020-09-23, se ovan under rubrik 3.2.2.

3.2.4. Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda

Detta avsnitt kommer att kompletteras i den fortsatta planläggningsprocessen.

3.2.5. Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Detta avsnitt kommer att kompletteras i den fortsatta planläggningsprocessen.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, Box 809, 971 25 Luleå. Besöksadress: Sundsbacken 2–4.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se